

CATALUNYA SOCIAL

Organ d'ACCIO POPULAR

Any XI. Núm. 594

Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts.

17 desembre 1932

Redacció: Portaferrissa, 13 bis
Telèfon 21160 - BARCELONA

PUBLICACIÓ
SETMANAL

Administració: Duran i Bas, 11
Telèfon 17605 - BARCELONA

II Assemblea d'«Acció Popular», a Tarragona

Els dies 9, 10 i 11 de desembre s'ha celebrat a la bella ciutat imperial de Tarragona la segona Assemblea anyal de l'Acció Popular. Des de la seva restauració, aquesta benemèrita entitat porta ja reunides dues Assemblees, la finalitat de les quals no és altra que donar compte de l'obra portada a cap, senyalar els camins per a l'esdevenidor, i constituir un cos de doctrina social catòlica respecte tots els grans problemes socials que la realitat ens va oferint a cada pas.

La primera d'aquestes reunions, que apleguen un selectíssim nucli d'elements catòlics de la nostra terra, tingué lloc a Montserrat, l'any 1931, sota els peus de la Moreneta i regina de Catalunya. La segona era de raó que es reunís a la ciutat de Tarragona, cap i casal de la nostra vida eclesiàstica com a Primada i Metropolitana de Catalunya. I la ciutat de Santa Tecla ha vist aquests dies, amb joia, un aplec de catòlics selectes, que han acudit allí en gran nombre des de totes les contrades catalanes, per a canviar impresions, per a rebre orientacions, per a cercar ànims en aquesta creuada difícil que té per fi introduir l'esperit de Crist en tots els problemes socials del nostre temps.

L'ombra paternal de la Seu de Santa Tecla ha planat benèvolament damunt les reunions de ponències, juntes i comissions, i l'Assemblea ha constituït un èxit més i un formidable esdeveniment per el catolicisme social de Catalunya. La protecció que des de primera hora va voler dispensar a aquesta Assemblea l'Eminentíssim Cardenal-Arquebisbe de Tarragona ha constituït una garantia per a arribar a aquest èxit insospitat que, encara que no ens ha sorprès, ens ha satisfet molt a tots.

Bon nombre de congressistes; altre nombre major d'assistents vinguts de llocs de vegades ben allunyats de la nostra terra; ponències ben estructurades i amb conclusions de caient pràctic; conferències i discursos en reunions atepides de públic; sessions plenàries solemmnissimes d'obertura i de clausura; i les funcions religioses a la bellíssima Seu Metropolitana constituïren ocupació suficient per a emplenar tres dies i a la vegada un enorme consol pel cor de tots els catòlics assistents, tan afligit per les qüestions vives del moment actual.

Sobretot, el discurs final de l'Emm. Cardenal Vidal i Barraquer, la transcendència del qual no cal escatir, donada la posició de Sa Emiliència en el moment actual, fou un sedant per a tots i una orientació en molts problemes. Gosem dir que mai com en aquell discurs no sentírem afirmacions més concretes i orientacions més vives i encoratjadores sobre els grans problemes del moment. I gosem dir més encara: que si l'Assemblea no hagués sortit amb altres conclusions que les derivades d'aquelles paraules memorables — que haurem de reproduir quasi literalment en un altre número de la nostra revista, ja que avui ens impedeix fer-ho la precipitació d'aquestes notes — ja hauria constituït prou èxit per els seus organitzadors.

Acció Popular, i amb ella tots els catòlics de la nostra terra, poden quedar satisfets de l'obra portada a cap a Tarragona. Nosaltres la considerem transcendental per a l'esdevenidor de la nostra pàtria, i fem vots perquè la pròxima i III Assemblea, que ha de tenir lloc a Vic l'any 1933, arribi encara a superar la impressió magnífica que en tots ha deixat la suara closa a la ciutat mediterrània, de grandesa romana i cristiana alhora.

La II Assemblea d'«Acció Popular»

Es va desenrotllar escrupolosament segons el programa senyalat, i amb la següent distribució d'actes:

Dia 9.—A dos quarts de set va tenir lloc una reunió preparatòria de l'Assemblea, en la qual, dins la major intimitat, es van prendre importants acords per al desenrotllament de l'Assemblea.

Conferència del Dr. Capdevila

A dos quarts de vuit, el Dr. Tomàs Capdevila va donar una escaient conferència sobre "Tarragona monumental", il·lustrada amb nombroses projeccions. El conferenciant és un tècnic en arqueologia. I no cal dir l'interès desvetllat per aquesta dissertació, sobretot en aquells qui no coneixien l'importància monumental i històrica de Tarragona amb el detall que mereix la grandiositat d'aquells aspectes. Fou eloquiosament comentada la tasca de l'erudit conferenciant.

Missa de l'Esperit Sant

Dia 10.—A les vuit del matí va tenir lloc una solemne missa de l'Esperit Sant a la Catedral. La Capella de marbre de Santa Tecla, grandiosa, es va veure curulla de fidels, que demanaven a Déu les llums necessàries perquè les tasques de l'Assemblea fossin assenyades i els seus fruits esponsorosos i útils.

Sessió inaugural

A les deu, l'espaiós saló-teatre de l'entitat tarraconina Acció Social Catòlica, amb dues galeries de llotges i seients, es va veure ple amb motiu de l'acte plenari inaugural de l'Assemblea. Presidí el Canonge Dr. Rial, en representació del senyor Cardenal, tenint als seus costats tota la junta d'ACCIÓ POPULAR, amb el seu president Sr. Bertran, la Comissió organitzadora de Tarragona i infinitat de representacions d'entitats de tota mena que es volgueren associar a la importància de l'acte.

Obert aquest pel senyor President, féu ús de la paraula el Dr. Miquel Vilatimó, Consiliari d'ACCIÓ POPULAR de Tarragona i President del Comitè organitzador de l'Assemblea, que digué que així com en la Revolució Francesa hi hagué confusió i alta-baix, hi hagué també una fermentació de coses bones de les quals nosaltres encara fruïm. Així avui si tal vegada hi ha alts i baixos, és clar que hem d'esperar-ne grans fruits per a la humanitat.

En la Natura hi ha anyalment una gran revolució: l'hivern que aixafa les fulles i les plantes i després la primavera. Moren les fulles, cau la fullaraca; el tronc, però, és viu i no mor. ACCIÓ POPULAR —diu— augmentarà la vida de la soca. Explica que ACCIÓ POPULAR no és l'Acció Catòlica oficial, però hi està connectada com la branca al tronc. A Montserrat plantà la primera rel, allí féu la seva

constitució que serà ferma com els penyals montseratins.

La segona Assemblea havia de fer-se a Tarragona perquè aquí també hi ha restes de l'esperit jurídic romà, que ha estat tan perenne perquè també fou tan humà. Tot a Tarragona simbolitza la fe i l'amor i acusa fortament la personalitat de la nostra Pàtria.

S'exclama que ens falta un sentit de realisme, avui que precisament tothom en parla, i explica com els catòlics som els més realistes, els més integralment realistes. Els sectaris perseguidors de l'Església només defensen la matèria. La carn i el cos només són una part de l'home. Per tant els realistes són els qui defensen tot l'home: el cos i l'ànima, tal com ho fan els catòlics. (Aplaudiments.)

Posa l'Assemblea sota el guiatge de Sant Fructuós, que dona fruit; Auguri, que pressagia una bona tasca, i Eulogi, mereixedor de bons i merescuts elogis.

El parlament del Dr. Vilatimó fou llargament aplaudit.

A continuació, el Dr. Griera, Secretari General d'Acció Popular, llegí la completíssima memòria, que publiquem en altre lloc d'aquesta edició, que així mateix fou extraordinàriament plaudida.

De seguida es procedí a nomenar la Mesa de l'Assemblea, i quedà constituïda, per aclamació, de la forma següent:

President: Dr. D. Josep M.ª Gich.

Vice-Presidents: D. Joaquim de Querol i D. Tomàs Carreras Artau.

Secretari: D. Carles de Martí A. Campana.

Immediatament féu ús de la paraula el President Dr. D. Josep M.ª Gich, qui, segons el nostre estimat col·lega *La Cruz*, de Tarragona, digué el següent:

Dóna les gràcies a l'Assemblea per l'elecció, i diu que si no té cap mèrit per a ocupar el càrrec, compta amb una disciplina i un convenciment que l'obliga a acceptar el lloc. Diu que l'Acció Catòlica ens fa l'honor de permetre'ns ajudar la Jerarquia en les seves funcions de catolicitat.

Recorda la gran demostració de catolicitat de Barcelona el dia de la Puríssima, però es dol que no fos possible contemplar aquest meravellós espectacle més que al centre de la ciutat, on viuen les persones benestants, i no a les barriades extremes, on els domassos i cobrellits eren molt clars.

Fa notar com la protecció oficial ens enceguava i pregunta si cal perseguir fins polítics. No ho nega; però la política si és vertaderament democràtica, serà el ressò, la representació veritable de la societat. Per tant, conclou, en comptes de millorar la política solament, cal millorar la societat, tal com fa quaranta anys deia Lleó XIII, si bé protegits per l'Estat no ens ho arribàrem a creure. (Forts aplaudiments.)

Alludeix a l'escola confessional catòlica, i nega l'existència de la neutra, la qual, diu, no existeix.

Treball de Ponències

Diu que l'Estat i l'individu no poden anar separats, sinó que han d'ésser units per constitucions i organitzacions que els lliguin i els defensin, com són la família i el municipi, sense faltar-hi una bona organització professional. La nostra terra és de fortitud individual i familiar, malgrat i per damunt de totes les lleis, que no poden anar contra la raó històrica.

Posa en evidència la completa desorganització existent en el camp obrer, ja que en totes les associacions obreres avui establertes l'obrer hi està isolat, perquè aquestes entitats no cerquen sempre el perfeccionament individual. Creu que ha d'infiltrar-se en les associacions obreres l'esperit d'ajuda mútua dels gremis medievals, els quals s'inspiraven en un guiatge eminentment cristià. Però no vol dir l'organització per classes, sinó per estaments.

No ha de perjudicar-se l'exercici de la democràcia, que, ben entesa, no destrueix la jerarquia, sinó que suposa la intervenció garantitzada. Constituir l'estament en sentit de lluita i d'alts i baixos és un crim de lesa humanitat. Els catòlics estem tan allunyats del sindicalisme i anarquisme com del capitalisme egòlatra.

Hom ha de preocupar-se més de l'obrer, que ha estat tractat fins ara com una mercaderia. No n'hi ha prou amb salaris, participació en els beneficis, etc. Cal preocupar-se de la moral dels obrers i de llur interès social, però no darrerament d'un llibre de comptes... (Aplaudiments.)

Parlà de les obligacions des de dalt. L'Església no té res a veure amb els defectes del capitalisme ni els ha protegit mai. Tot el contrari, l'Església ha alçat infatigable la veu contra aquells defectes i abusos; Lleó XIII no inventà, sinó que ajuntà un sentit social que ja vivia latent en el si de la collectivitat catòlica.

L'Església defensa la propietat particular, però el propietari quedaria aixafat si còpsés l'enormitat de les seves responsabilitats en front de la collectivitat. L'Església ha qualificat els rics com a administradors de les riqueses de la collectivitat, fent-los responsables del bon esmerçament de la riquesa dipositada en llurs mans. L'anarquia que impera en algunes contrades — pregunta el senyor Gich, — ¿no serà deguda a la inhibició patronal? (Aplaudiments.)

Acaba dient que la vida és lluita i aquesta lluita té avui un caire especial que no es pot negligir. L'Església no cerca privilegis dintre la legislació, com s'afirma gratuïtament. Vol el reconeixement de drets, no de privilegis. Recorda que quan ele alemanys envaïen la Bèlgica, el dia de Nadal el Cardenal Mercier cridà en una pastoral famosa des de la trona de la Seu: Visca la llibertat! Així avui nosaltres, digué, hem de dir també ben alt: ¡Visca la llibertat de l'Església!

Fou llargament ovacionat.

Per acabar digué breus paraules finals el Dr. Salvador Rial que presidia en representació del senyor Cardenal. Digué que feia anys que estava completament identificat i adherit a ACCIÓ POPULAR a la qual acudí sovint en demanda de consell per a la pràctica del seu apostolat, ja que cal orientar-se rectament per difondre la veritat, per mantenir la puresa de costums, i preparar la societat per a la seva organització en estaments professionals.

L'acte acabà enmig del més gran entusiasme.

En diferents sales del mateix local, totes elles constantment plenes de públic i d'assembleistes que escoltaven atentament i discutien amb competència i serenitat, encara que sense passió de cap mena, s'anaren desgranant les Ponències durant la primera meitat de la tarda, d'acord amb el següent programa:

Federació d'homes de carrera: "Els catòlics en front de l'organització laica de les biblioteques dels organismes públics", ponent Dr. Vicenç Nolla.

Federació de pagesos: "Solució cristiana del problema de la terra", pel Sr. Eudald Melendres.

Federació de Mutualitats: "La unió de les Mutualitats cristianes de Catalunya", per J. Blanch i Boés.

Secció de Propagandistes: "El què ha d'ésser la Secció de propagandistes", per J. Gayas.

Federació de dependents: "La crisi econòmica i els dependents", ponent Sr. A. Pons.

Federació de la premsa comarcal: "Missió cristianitzadora i conservadora de la tradició de la premsa comarcal", per Timoteu Zanuy.

A més, es constituïren respectivament les Junes de les diferents Federacions, totes elles disposades a treballar i fer obra pràctica.

Conferències

Finit el treball de les Ponències, per aquella tarda, foren donades dues conferències en el Saló-Teatre de l'entitat, ple a vessar.

La primera, a càrrec de la Srta. Maria Teresa Sastre, eminent conferenciant tarragonina i una de les esperances de la nostra acció en el camp catòlic de la dona, que estudià el tema "Federació de la dona que treballa". La segona, notabilíssima, amb la suggestió que a les seves dissertacions sap donar el Sr. Joaquim M. de Nadal, va versar sobre "El problema escolar, l'ensenyament lliure i els catòlics". Una i altra foren aplaudides constantment per la nombrosa concurrència i completaren magníficament la tarda, tarda de tasca intensa, ben planejada, tarda fecunda en els annals del catolicisme-social de la nostra terra.

No les extractem perquè segurament seran publicades senceres.

Un concert

Com a esplai necessari dins un dia tant rublert de feina i treball intel·lectual, a les deu del vespre foren obsequiats els congressistes amb un selecte concert, les tres parts respectives del qual van córrer a càrrec de l'Orfeó Tarragoní, ben apreciat en els medis musicals de la nostra terra, de la liderista Srta. Francesca Gibert, eminent dins l'art de la cançó, i del mateix Orfeó combinat amb nodrida orquestra i solistes. Tots els números foren aplaudits ferverosament, alguns bisats. La batuta del Mestre Gols és una de les millors de la nostra terra.

A darrera hora del concert ens veiérem sorpresos per la visita del Governador Civil de Tarragona, senyor Noguer i Comet, que assistí al final i fou saludat per la Mesa de l'Assemblea i altres amics particulars.

Missa de Comunió

Dia II. — A les vuit tingué lloc la Missa de Comunió celebrada per l'Emm. Sr. Cardenal a l'Altar Major de la Catedral. Durant el Sant Sacrifici enforvitza els oients el Canonge Dr. Vilatimó i l'orgue ens delectà amb melodies dolcíssimes.

Arribà l'hora de la Comunió i el Sr. Cardenal fou assistit per tres sacerdots en la tasca de distribuir el Cos de Crist entre els assistents, cerimònia que durà bona estona. Els qui coneguïn les proporcions enormes del Creuer de la Basílica tarragonina es faran càrrec de l'assistència a l'acte sabent només que el mateix creuer es trobava completament ple.

Més feina de Ponències

El matí del diumenge, dia II, seguí el treball de les ponències, i es desenrotllaren, entre altres que tal vegada no recordem, les següents:

Federació de patrons: "El salari familiar", per E. Espinós.

Federació d'obriers: "Organització dels obrers", per Pere Sorribes. El Dr. Joan B. Roset dissertà competentment sobre l'aspecte tècnic de la ponència de Mutualitats.

I hagué d'ésser sospesa, per malaltia de la ponent, la de la Srta. Concepció Casanova, que no pogué traslladar-se de Barcelona a Tarragona amb aquest objecte.

Finida la feina de les ponències, tingué lloc la solemne

Sessió de clausura de l'Assemblea

sota la presidència de S. Emma, el Sr. Cardenal-Arquebisbe, que tenia al seu costat la Mesa de l'Assemblea, les comissions organitzadores, en una paraula tots aquells que havien pres part en els diferents actes de l'Assemblea o que s'havien interessat en les seves tasques, a més de les representacions de les diferents i més valuoses entitats tarragonines.

Començà l'acte amb la lectura, pel Dr. Grieria, de les adhesions rebudes, que foren molt nombroses i respectables, tant d'entitats com dels altres indrets hispànics i moltes d'estrangeres.

Féu de seguida ús de la paraula el Sr. Eudald Melendres, president del Comitè organitzador de l'Assemblea, en un discurs ple de doctrina social i ben afectuós per a tots i tothom, que fou llargament aplaudit; i seguí immediatament el President de l'Assemblea D. Josep Maria Gich, que altre cop digué una bella i eloqüent oració resumint els treballs portats a cap per l'Assemblea i encoratjant a tots a seguir pel camí traçat en les conclusions de la dita Assemblea. Dedicà un afectuós record al P. Gabriel Palau, orientador primer a Catalunya d'aquestes obres, i de seguida clogué el discurs amb emocionades paraules als bons tarragonins l'hospitalitat dels quals deixà a tots sorpresos i agraïts.

Acte seguit, i entre una formidable ovació, dirigí la seva veu al públic, nombrosíssim, el Sr. Cardenal. Les seves paraules foren emocionants de debò i constituïren una mena de programa social de les futures organitzacions catòliques dins aquesta branca de les activitats. No cal dir que els conceptes del bell discurs, que durà quasi tres quarts d'hora, eren es-

coltats àvidament pels concurrents, ja que cada frase constituïa una orientació.

No ens atrevim a fer el resum dels seus mots. Són massa autoritzats i massa transcendents perquè la nostra ploma s'atreveixi a desfigurar-los. Ben aviat, el resum taquigràfic de les seves importants paraules, serà publicat en aquestes columnes i els nostres lectors en podran assaborir tota la importància.

Posada la concurrència de genolls rebé la benedicció del Príncep de l'Església, i de seguida terminà l'acte, que deixà agraçosament emocionats tots els concurrents.

Dinar de comiat

Els bons amics de la Comissió organitzadora de Tarragona, ens volgueren encara obsequiar una mica més, oferint un suculent i admirablement servit dinar als membres de la Mesa de l'Assemblea, ponents, i en un mot, a tots els qui havien portat el pes del congrés.

Fou servit en els espaiosos salons de la mateixa entitat, que ens hostatjà durant tots els dies de l'Assemblea, i terminà amb vibrants parlaments de gratitud, dits en un ambient de sinceritat i amb un aire familiar que encantaven.

Des d'aquell lloc, els assistents a l'acte es traslladaren a la Catedral per a cantar una

Salve a la Verge del Claustre

tan venerada pels tarragonins. I en aquell claustre romànic, magnífic, a l'hora de la caiguda de la tarda, amb un sol morent que daurava bellament les arcades de pedra brodades pels antics mestres de l'Edat Mitjana, ressonaren les veus dels qui durant tres dies havien laborat per la glòria de Déu suplicant a la Mare de tots els mortals la seva protecció per a l'obra un dia empresa i prosseguida amb tant d'esforç.

Que Déu i la Verge Maria escoltin la nostra veu i tantes veus com des d'aquesta Assemblea memorable s'alçaren per a la major glòria del catolicisme en el món i dins la nostra terra catalana en aquest moment transcendental de la seva renaixença política.

Adéu, amics assembleistes, i fins a la tercera Assemblea, que s'acordà celebrar a la ciutat de Vic, durant l'any 1933, si a Déu plau.

R E L O J E R I A

MAURER

R^a CATALUNYA 52 fr. KURSAAL antes AVINO 38

**Proveïdors
d'importantes cases**

Memòria de les tasques d'ACCIÓ POPULAR durant l'any 1932

Llegida pel Secretari General Dr. A. Griera a la II Assemblea de Tarragona

Emm. Sr.

Senyores, Senyors:

Les activitats desplegadas per ACCIÓ POPULAR d'ençà de la darrera assemblea, són múltiples. A Montserrat establíem un programa mínim, que la nostra organització havia de dinfondre. Plantàvem la llavor d'una sèrie d'organitzacions que haurien de posar-se en moviment. En aquesta segona assemblea, que ve a ésser una mena de parada en el camí de la nostra ascensió, és oportú que mirem quina ha estat la feina feta fins ara.

Un dels desideratums de l'ACCIÓ POPULAR és la d'internacionalitzar les activitats dels nostres catòlics; moure'ns sincrònicament amb tot el món catòlic; conèixer les directives del pensament catòlic, viure les seves activitats.

A l'avinentsa de la primera assemblea d'ACCIÓ POPULAR, el comitè nacional dels catòlics alemanys adreçava a ACCIÓ POPULAR un afectuós telegrama de salutació i de fraternal afecte. Una carta redactada amb sentiments semblants ens era adreçada pel comitè central de l'Acció Catòlica d'Àustria; i el president dels sindicats obrers catòlics de Bèlgica ens trametia, en aquella avinentsa, un missatge ple de simpatia. I pel passat febrer rebíem un fervent missatge de simpatia del general Castelnau, president de la Federació Nacional de Catòlics francesos. Sa Santetat Pius XI ens adreçà un telegrama que és, per a nosaltres, tot un programa. En donar-nos la seva paternal benedicció, ens recomanava de desplegar una gran activitat en el camp de la cultura per a formar els nostres catòlics.

En els moments de persecució religiosa que patim, ha estat altament confortadora la solidaritat de tots els catòlics del món amb els catòlics d'Espanya. S'han rebut missatges de profunda adhesió i de viva simpatia dels homes de la Ciència i de la Política de tots els països. I la manifestació universal d'aquesta solidaritat ha vingut gràcies a les activitats d'ACCIÓ POPULAR.

Les nostres activitats són, a hores d'ara, ben conegudes per tot Europa. El jesuïta P. Becher va publicar aquesta primavera a la KVZ un interessant article sobre les activitats d'ACCIÓ POPULAR; el *privatdozent* de Friburg, Dr. Stegmüller, també n'havia parlat anteriorment a la premsa alemanya; les revistes austríaques *Das Neue Reich* i *Schönere Zukunft* s'han fet ressò de les nostres activitats diverses vegades, i *La Croix*, de París, ha publicat dos articles deguts a la ploma del nostre amic abbé Salvat, en els quals es ressenyen les activitats d'ACCIÓ POPULAR.

Per altra banda, ACCIÓ POPULAR, aquest any, com l'any passat, ha estat representada a l'assemblea general dels catòlics alemanys i al congrés de la *Görresgesellschaft*.

L'activitat desplegada en el camp de la propaganda escrita per ACCIÓ POPULAR, no ha estat pas insignificant. A més dels Estatuts-Programa-Conclusions de la primera assemblea, ACCIÓ POPULAR ha publicat dos fulletons més: "Les organitzacions catòliques a l'estranger", per l'illustre Dr. Vilatimó, i "L'acció parroquial i els obrers". Ha recobrat la *Catalunya Social*, revista dirigent dels nostres catòlics, una de les millors revistes catalanes. A més s'han començat de publicar les revistes *Acció Comarcal*, *Acció Popular* i *Acció*, òrgans de les delegacions comarcals d'ACCIÓ POPULAR de Tàrrrega, Solsona, Berga i Balaguer.

Encara hi ha una sèrie de publicacions, germanes de les nostres, totalment compenetrades amb el nostre ideari, que difonen amb el màxim interès. Em cal fer esment, ací, del diari *Ciutat*, de Sabadell; del diari *La Cruz*, de Tarragona; del *Recull*, de Blanes; de *Gasetta de Vic*, *La Defensa*, de Vilanova; *Semanario Católico*, de Reus, i d'una manera especial *El Matí*, diari barceloní, que ja gairebé es pot dir portantveu d'ACCIÓ POPULAR.

Gràcies a la propaganda feta per mitjà de la premsa i a les activitats dels nostres oradors, ha estat possible deixar constituïdes una sèrie de delegacions a Tàrrrega, a Verdú, a Solsona amb tota la comarca del Cardoner, a Berga, a Gironella i Ametlla de Merola, a Balaguer, a Santa Coloma de Queralt i Conca de Barberà, a Reus i Blanes. Tenim grups de socis molt nombrosos a Sitges i a Vilanova, a Sabadell i Terrassa, a Manresa i al Pla de Bages, al Lluçanès, a la Plana de Vic, a la Plana d'Olot, a l'Empordà i a Figueres. Tenim articulada amb ACCIÓ POPULAR la important "Cultura Social", de Girona.

Si no hem procedit a establir més delegacions, com ho hauríem pogut fer a Tremp, Sort, Vall d'Aneu i Vall d'Aran, és que hem considerat prèviament necessària l'organització d'ACCIÓ POPULAR per estaments.

Són moltes les entitats catòliques adherides a ACCIÓ POPULAR. Voldríem, però, que llur adhesió no fos pas purament nominal i de pagar la quota anual. Desitgem que tots els centres catòlics de Catalunya visquin la vida d'ACCIÓ POPULAR, que organitza cercles d'estudis, cursets i conferències sota l'alta direcció de la nostra entitat. Volem que totes les entitats adherides esdevinguin fogars de cultura social catòlica.

La idea de l'organització per estaments, proclamada per S. S. Pius XI, és un principi fonamental per a la recristianització de la societat moderna. Durant l'Edat Mitjana, la Ciència i la Cultura eren patrimoni dels eclesiàstics; per això, tota la ideologia medieval està amarada d'esperit cristià. La reforma protestant obrí un gran esvoranc al cos de l'Església, i l'espiritualitat que informava la vida social de l'Edat Mit-

jana va sofrir una forta sotragada. I més tard, la revolució francesa va secularitzar els béns de l'Església i l'esperit de la societat moderna.

Les generacions intel·lectuals del segle XIXe, filles de la revolució francesa, van crear el superhome, van estructurar la ciència sense prejudicis: es va arribar a un punt que el materialisme havia de dominar l'espiritualitat. Però l'acció de la ciència purament materialista ha fracassat arreu; les dues grans fallides són la guerra europea i el flagell de la fam.

Quan la ciència materialista ha fracassat arreu del món, els erasmistes espanyols "han arribat al poder amb l'ànima llatzerada després de tres segles de persecucions".

El Papa Pius XI, amb una clarividència extraordinària, ha vist que el retorn de la societat moderna a l'Església únicament era possible amb una reacció per part de l'element seglar dirigit per la clerecia; per això, l'Acció Catòlica és l'apostolat seglar sota la direcció de la Jerarquia. I aquest apostolat únicament és practicable amb l'organització per estaments, no contraposats, sinó coordinats.

La Federació de Dependents ha entrat en contacte amb les entitats similars franceses i alemanyes, organitza conferències, publicarà un portanveu, *El Dependient*, i presenta en aquesta Assemblea la ponència "El dependent i la crisi econòmica".

No és pas possible de ressenyar un per un tots els actes de propaganda d'ACCIÓ POPULAR, ni totes les conferències que s'han donat. Solament enumeraré les localitats on ha arribat la nostra propaganda parlada. Aquestes localitats són: Blanes, Calella, Tarragona, Tàrraga, Cervera, Solsona, Berga, Girona, Ametlla de Merola, Sampedor, Sitges, Vilanova, Vilassar, Mataró, Poble Nou, Horta, Castellbisbal, Ullastrell, Granollers, Torelló, Ripoll, Ribes, Castelltorsol, Calaf, Pons, Agramunt, Balaguer, Navarces, Sant Pere de Ribes, Terrassa.

Els conferenciants que han pres part a les nostres propagandes, són nombrosos. Plau-me, des d'aquí, de dir grans mercès als Srs. J. M. Gich, J. M. de Nadal, M. de Montoliu, Dr. E. Ramon, Dr. J. Castelltort, L. Tintoré, S. Tintoré, O. Saltor, J. Roca i Cavall, J. Gaya, Il·ltre. C. Cardó, Il·ltre. M. Vilatimó, A. Ribelles, J. Civera, A. Marquès, J. Blanch, J. Tarés, Jover i Nunell, F. Ribelles, J. Leal, A. Borrell, T. Busquets, mossèn Gàbana, M. Seubasembrada, J. Estilles, Àngela Mata, J. Soler i Janer, E. Bertrand, M. Fuster, Montserrat de Porcioles, E. Espinós, F. Cabeza, Dr. Ricart i T. Roig i Llop.

El nombre de discursos i conferències exposant el programa d'ACCIÓ POPULAR, defensant l'escola lliure, propugnant l'ideari catòlic, passa de 150.

Aquí encara he de fer esment de les conferències donades pel Dr. J. Tarré sobre les encíclics *Rerum Novarum* i *Quadragesimo anno*, al local de l'ACCIÓ POPULAR, i els cursos de sociologia cristiana donats amb tant d'èxit pels Drs. Roman i Castelltort al nostre local, i pel Dr. Vilatimó i Valls. Demés, tots recordem la notable conferència de l'abbé Salvat al saló de Santa Anna, sobre "La Federació nacional catòlica francesa".

La Federació de propagandistes, a la qual seran inscrits els susdits senyors i se sumaran els apòstols de la paraula de tots els indrets de Catalunya, està organitzada en la ponència que desplegarà aquesta tarda, i us podreu donar compte de la gran activitat que ha desenroflat i de les campanyes que vol em-

prendre en defensa dels interessos espirituals del nostre poble.

Cap al mes de maig va començar a funcionar un secretariat social, les activitats del qual no han pas estat poques en el curt espai que té de vida:

Ha portat una campanya intensa per a la santificació de les festes.

Ha organitzat el sindicat d'obriers dauradors; ha organitzat sindicats d'obriers a diversos indrets de Catalunya. La missió especial d'aquest secretariat és, però, de resoldre consultes jurídiques de caràcter social, i assessorar per a la creació de sindicats i mútues. També ha contribuït a la creació de mútues, sindicats i caixes de previsió a Tàrraga, Horta, Gràcia i Calella, i ha donat una sèrie de lliçons sobre legislació social als centres dels Lluïsos d'Horta i altres.

La Federació de Patrons ha desplegat molta activitat durant la darrera temporada; té enllestits els estatuts, i aviat es constituirà d'una manera definitiva.

No tenim encara constituïda la Federació de Pagesos. D'aquesta Assemblea, però, sortirà una Junta que en serà l'organitzadora. L'actuació de la Federació de Pagesos d'A. P. urgeix. Cal restablir la confiança entre amos i parcers, masovers i rabassaires; cal treballar per restablir l'imperi de la llei per als uns i el de la justícia social per als altres. A. P. va publicar, la passada primavera, un manifest que va tenir una bella acollida entre parcers i amos; ha actuat en dos indrets, i la seva intervenció ha allunyat la discòrdia.

Aquesta Assemblea s'ocuparà de federar la premsa catòlica comarcal amarada de religiositat, rica d'ideologia i profundament cristiana. Aquesta premsa pot contribuir en gran manera a reguanyar les posicions que els catòlics hem perdut.

A. P. voldria comptar, encara, entre les seves federacions, les de dos estaments que han d'ésser, el dia de demà, l'eix de totes les actuacions del nostre estat renascut i recristianitzat: la federació de mestres i la federació de funcionaris. Si tenim bons mestres i bons funcionaris, reguanyarem les posicions perdudes; sense mestres ben complidors del deure, ni el mecanisme ni l'engranatge de la cultura popular no funcionen; la màquina complicada de l'Estat modern solament pot rutllar amb pocs funcionaris i bons.

El menyspreu d'una organització moderna i sòlida ha posat el mecanisme de l'Estat a les mans dels nostres enemics; i, en l'ordre polític, cap Moisès no ha pogut arribar a la terra de promissió.

A. P. ha desplegat les activitats que acabo de ressenyar, amb poca gent i amb recursos migrats. Tots els ingressos d'aquest any no han arribat a 10 mil pessetes, quantitat irrisòria si es tenen en compte les crescudes despeses de lloguer de l'estatge social i del personal adscrit.

I aquí acaba la memòria de les activitats d'A. P. d'ençà de la darrera assemblea.

I amb els ulls fits a la creu i amb la mà a l'arada, veiem que els problemes socials per a resoldre, cada dia són més nombrosos, qua la difusió de l'error és cada dia més gran.

Sembrant la bona llavor, amb seny i amb calma, recordem l'*ars longa, vita brevis*:

*La vida és breu, e l'art se mostra longa:
al grosser foll, tota cosa és certa;
creixent saber, ignorància es desperta.*

L'agonia d'una llei injusta

PER LLUÍS G. FÀBREGA I AMAT

Amb el triomf de Roosevelt, als Estats Units, s'ha iniciat l'agonia de la llei Volstead.

Totes les coses del món són per a l'ús de l'home. Entengui's bé que diem ús i no abús. L'enormitat i injustícia de la llei seca tenia com a resultat que els que podien fer un bon ús del licor, en el gaudi honest, se'n veiien privats, perquè una llei inconsútil es preocupava únicament dels que n'haurien fet o feien un abús estrafolari.

La llei Volstead era la imprevisió feta sang, el bandidatge convertit en professió, i encara, en professió lucrativa, la llei renyint amb la llei, erigint en absurd la norma.

De res no servien les denúncies a les autoritats, ni la veu dels demòcrates al Parlament americà. El dubte ribetejava negrament un ram de la justícia, quan el bandidatge totpoderós recompensava llargament el servei complet al seu favor.

Els fets no deien res a l'enteniment ofuscat dels obstinats, que es tapaven els ulls, sostenint la llei Volstead, i els casos repetits a cada moment impediien veure clar el que passava a l'entorn d'aquesta llei, malgrat les estadístiques dels crims relacionats amb les lluites entre "secs" i "humits", o motivats per aquestes lluites, que és com si diguéssim entre els contrabandistes i els representants honestos de la llei. Passen de 400 els morts a causa de les baralles begudes entre uns i altres. Quatre-cents homes morts i més, que perderen la vida, defensant, els uns, burlant, els altres, una llei absurda i torta.

L'objecte d'aquesta disposició constitucional, aparentment sincer, era pretendre allunyar de la temptació i del pecat la nova raça d'Amèrica, impediint que degenerés, amb el terrible alcohol, que s'havia de desterrar i combatre a mort, a fi de crear l'home perfecte. Les previsions, però, fallaren, i amb tot i que els que dictaren la llei es percataren de la seva maldat i inutilitat, no desistiren de llur propòsit, pensant, tal vegada, que el temps obraria a llur favor, o que els "interessos creats" aixecarien una muralla d'or i sang impossible d'enrunar, i que convenia a Wall Street, a Al. Capone i a altres mantenir-la dreta i infranquejable.

Els resultats no podien ésser més contraproductius i oposats a la finalitat perseguida, aparentment, per a l'aplicació d'una llei tant injusta. Les conseqüències d'aquesta llei són prou conegudes de tots. L'alcohol de fusta féu nombroses víctimes en totes les classes socials, matant els que la necessitat de l'hàbit obligava a beure de la font emmetzinada. I la descendència d'aquests desgraciats va pagar amb la degeneració la falta de previsió dels que no saberen veure els resultats que podia donar la llei que aplicaven.

El contraban es convertí en una indústria, encara que perillosa en alguns casos, remunerativa en extrem, que féu sorgir una fornada de milionaris, que des de llurs bufets del Down Town manejaven legions d'homes capitanejats per bandolers cèlebres, i, en els carrers de les grans ciutats tingueren lloc grans batalles entre bandes rivals. Els capitans d'aquestes bandes, en tenir el convenciment de la invasió dels seus sectors de "negoci", o d'"influència", ordenaven la guerra, i aquesta es feia terrible, cruel.

Els diaris i revistes s'empenaven de descripcions i gràfics d'aquestes accions. La societat, consternada,

contemplava la fallida de la moralitat. Els joves que somniaven la professió de l'aventura i de *valentia*, i amors fàcils, que pensaven que amb els punys d'or i la companyia de l'Star podien obtenir en poc temps una *posició* folgada, malgrat els perills reals o hipotètics, els que creien fruir amb la bellesa professional, dedicant una vida desordenada i de vici en cabarets, explicant les gestes de llurs jornades sagnants, davant dels ulls esparverats de les *girls*, veiien l'esdevenidor en el bandidatge i el contraban, malgrat el corollari de mares dolorides, vídues desamparades, orfes abandonats i tots els interessos morals tirats per terra.

Tot això es deu a la llei Volstead. No ha pogut pas ésser el camí de perfeccionament que aparentment es buscava en ella. Es buscava la distracció en el teatre, en el cinema, en el ball, en el cabaret, en el club, en el deport, i després s'enyoraven les begudes espirituoses. No trobant-les enlloc legalment, es recorria a tots els mitjans i s'arribava a l'embriaguesa, per a alegrar la festa, per a animar l'orgia. Éssent prohibides les begudes espirituoses, essent el cost d'aquestes begudes molt alt, eren allunyades de l'abast del bevedor, però no per això aquest deixava de beure, i s'emmetzinava, i pagava cares les metzines. El resultat d'això fou la creació d'indústries clandestines i d'un contraban que enriquia criminals, amb els diners que honestament i legalment haurien hagut de passar al fisc, a ajudar a resoldre molts problemes del proletariat.

I encara podríem afirmar més, conseqüència de la llei Volstead. Si no s'aconseguien begudes, es substituïa el seu plaer amb les drogues heroïques i els estupefaents, que consumaven la seva obra tràgica i funesta, embolcallada amb ropatge de llegendes i de falsedat. Es començava amb petites dosis, després en quantitats calculadament parsimonioses, i més tard amb desenfrè manifest.

Agonitza la llei injusta, als Estats Units, amb el triomf dels demòcrates, que és el triomf dels "humits".

El triomf que el poble americà ha celebrat, a ran del triomf electoral del partit demòcrata, és un triomf de la humanitat.

Per això s'ha vist, en el món enter, que l'alegria manifesta del poble americà ha traspassat les fronteres, i s'ha celebrat igualment per tot el món.

Ja antigament, els fariseus, i tots els israelites que sentien en llur cor tota la maldat de què eren capaços, invocaven sempre "la llei", la falsa interpretació que feien de la llei, que tant combaté sempre l'Apòstol dels gentils.

Els fariseus moderns ens prediquen una moralitat *sui generis*, que consisteix a prohibir als altres les coses que són per al bon ús de l'home.

La llei Volstead, com les barreres duaneres, eren la moderna muralla xinesa, que ha vingut a augmentar el nombre de desocupats i, com a conseqüència immediata, la misèria, la injustícia, el bandidatge, el crim, la deshonestat, i ha erigit en magnats del diner vulgars criminals la influència malèfica dels quals exercia una força poderosa, fins a l'extrem que les autoritats sostenien concomitàncies amb els pistolers milionaris, com podem veure en el cas del fill de Lindbergh.

En celebrar el triomf demòcrata dels Estats Units, alegrem-nos de veure l'agonia d'una llei injusta en tots sentits.

L'enterrament d'En Martí Genís

PER R. RUCABADO

Un bisbe amb crossa beneeix des d'una capelleta dalt d'un capitell gòtic, i al damunt la creu de terme, tota vetusta i tota verda del sol morent, entre quatre xiprers que en l'hora trista l'acompanyen, és com un altre arbre viu, una tija, lleny autèntic, que ix de la terra assaonada. Als peus de la creu de terme, fita central del cementir d'Ausona, un fèretre amb la bandera que no és ací profana usurpació o símbol laïcista, sinó emblema patriarcal recollit sota del seny cristià, guarda en la dolçor d'aquesta tarda serena de desembre, el cos d'un patriarca que se'n va a la posta i s'amagarà sota terra fins a l'albada de la resurrecció. Adéu, don Martí Genís i Aguilar, doctor de lletres i doctor en remeis, últim de l'esbart de Vich, últim dels patriarques de la Plana ni respira per no res el vent de les rouredes del postrer rapsoda i comensal de la Font del Desmai, rebrot darrer d'una primera florida, últim sarment d'una rabassa de la qual hem gustat el vi verge d'una renaixença.

S'esvai dolçament la seva vida de bon home i de bon literat, baró de novella dolça i sentimental, cap de família multiplicada, home de llar i de llàntia fidel, alambí de finíssima amistat i flascó d'aromada nobilitat, amb perfum confortable d'herbes medicinals i antigues, collides a muntanya. Davant d'ell, l'inseparable Canonge Collell li haurà fet pas, introduint-lo en les penyes dels amics celestials, qui celebren en la glòria i la pau la festa perenne de la immarcescible poesia, sota els desmaís que no moren, de la font de l'eterna vida. Autor sentimental de la més noble època romàntica, anotador de costums i quadros de la plena i rica ciutadania vigatana, mor en la terra amb ell i és extingida la serralada de cimats que començà amb Mossèn Cinto, i tota la vella escola poètica i patriòtica, queda ja inscrita en les columnes de l'eternitat.

* * *

El viatger de Vich no s'enfila mai debades a la Plana ni respirà per no res el vent de les rouredes del Montseny, ni l'entona sense fruit l'alenada eixerida de les congestes dels Pirineus, vents i fredors que es passen per aquell planell d'on baixen les aigües mig partides entre el Ter i el Congost. És un alpinisme espiritual tota ascensió a Vich, i sempre s'emporta l'excursonista un ramell confortant de flors collides en zones altes d'amistat i de gràcia. Si la gentada que acompanyà En Martí Genís i Aguilar en el seu pas darrer pels carrers de la ciutat venerable, feia impressió de tanta i de tan recollida i fervorosa, més encara, si es pot, corprenia la densa multitud aquell vespre atapeïda en l'església de la Mercè, en funció solemníssima congregada per l'Institut de Missioners del Cor de Maria, a la casa pairal de l'ordre, on la despulla del Pare Claret espera la imminent consagració romana i les trompetes que proclamin *urbi et orbi* la definida santedat. Un

pare negre predicava aquell vespre, i aquí és la nota de catolicitat, de les que deixen petjada fonda en la vida: un sacerdot bantú, de la raça indígena de Fernando Poo, el P. Joaquim Sialo, del Cor de Maria, sermonava, i del rostre cafè fosc sortia la pura i clara doctrina de Crist. ¡Quin poema de Missions! Quina pàgina ecumènica! ¡Quina lliçó vivent i apostòlica, quin fruit madur de catolicitat! Només una paraula en sobresortia: "*Crucifixus etiam pro nobis!*"; també el Crist fou crucificat per a nosaltres, les races morenes, per a nosaltres els pobles africans. Som les ovelles de l'altra pleta, i amb els germans de la raça fins ara privilegiada volem el bateig de Roma, per complir la paraula de l'Evangeli i que no hi hagi més que una cleda i un pastor. Fruit saborós d'una llarga i heroica semblada, aquest capellà negre, que pot consagrar el cos de Déu i perdonar pecats i beneir en nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant, era la mostra viva de la veritable civilització evangèlica, prosperant fins a aixecar els fills dels camites a la dignitat de la jerarquia. Qui sap, un hom meditava, en les corrupcions actuals d'Europa, si els missioners africans revestits de la potestat de l'Evangeli, consagrats per l'autoritat de l'Església, vindran a Europa un dia, no com a simples viatgers, però sí com a missioners de conversió, per a predicar la veritat i la moral de Crist als pobles blancs, submergits en la corrupció i l'apostasia!

* * *

Així ho pensava jo mateix minuts després, en el tren del retorn, fent via a la terra baixa, en el tren que arrossega, els diumenges al vespre, les escorrialles de la civilització falsa, que s'han espargit per muntanyes i viles a fer escampadissa de la bestialitat. ¡Que un home negre tingui l'ànima tan blanca, i homes blancs la llengua i el cor i l'ànima tan negra! De tot sentiren cantar i baladrejar les parets metàl·liques dels vagons elèctrics. Blasfèmies, evocacions caramellesques-revolucionàries a la Muntanya de Montjuïc, amb records de simpatia per "*Ferrer i els demés afusellats*", cobles obscenes... I després, aquí baix, la turbamulta de sensacions i notícies: atracaments, vagues, bombes (una d'elles fent ressonar, de nit, les parets i els vidres de casa, i tombant pel carrer un pobre obrer que passava, greument ferit, agraïdíssim que deu estar als procediments d'emancipació de llurs germans de classe), agitació social per tot Espanya, atemptats, lleis en preparació contra l'Església, disposicions que s'organitzen contra l'ensenyança dels religiosos, sense que exclusió constitucional hi hagi per l'ensenyança dels anarquistes, campanya difamatòria contra el Bisbe de Barcelona que en ús del seu dret i del seu *deure* pastoral protestà públicament contra unes miserables blasfèmies... Només un remei queda, i és el fruit de l'ascensió vigatana; només un cor pot salvar els fills, un cor de mare, una misericòrdia celestial i amorosa. La invocació que el poble d'escollits a tota veu *allà dalt* entonava:

Cor de Maria,
de gràcies font,
Cor de Marià
salveu el món.

Nadalenca

PER JORDI ARNAU

A ciutat, quan un hom vol meditar, no queda altre recurs que tancar-se amb pany i clau, cloure els fines-trons i posar-se cotó fluix a les orelles. Així, ben abstret del món i guardats els sentits de tot el que fa nosa, l'esperit va per les seves, comença divagant, com fan els coloms missatgers quan els engeguen, i acaba per prendre una direcció ben determinada. Llavors comença la seva activitat útil.

A pagès tot passa d'una altra manera; ei!, jo així ho trobo. Totes les coses que entren pels sentits tenen una altra llei de llenguatge que a ciutat. Tot parla de Déu. Com si s'estés a prop del cel dins l'esfera d'influència de la Divinitat. Així és que si voleu meditar us n'aneu a seure sota l'alzina de davant l'entrada; obriu els ulls a tota cosa, a tot moviment, a tot claror; pareu les orelles a tot soroll, a tot harmonia; i si guaiteu i escolteu bé veieu cada representació i oïu cada sermó que el pensament no ha de fer altra cosa que anar lligant unes coses amb altres, i es troba la feina gairebé feta. I fins de vegades us passarà que començareu només que amb intenció de fer càbales, i us trobareu engolfats, sense pensar-vos-ho, en serioses meditacions.

Prou preàmbuls.

Era el diumenge passat. La festa de la Puríssima m'havia dextiat pau a l'esperit. Una mica de fel que hi tenia contra la rifa el vaig treure a fora en un article de CATALUNYA SOCIAL. A més de trobar-me pacífic, em trobava content. Per què? Ben bé ni jo mateix ho sabia. Vaig obrir els ulls endormiscats de bon matí i la primera cosa que vaig fer va ésser una rialla. Com si fos un infant! Em despertava en una cambra de la meua casa pairal. Llavors em va venir al pensament que el dissabte a la tarda havia fugit de ciutat quaranta quilòmetres lluny, i vaig pensar: ni mai que hi hagués de tornar. Una mirada per les parets: el Sant Crist al capçal del llit, la pica de l'aigua beneïta a un cantó, un quadre de Sant Josep a l'altre. Tot ho tinc ben conegut de quaranta anys enrrera.

Em vesteixo que el sol encara no havia sortit i me'n vaig a passejar per l'era. Els galls ja esbroncaven l'aire amb les seves cantarelles matutines, i els indiot i tota l'aviram ja sortien dels galliners i corrien esperitats davant meu clavant picossades a les pedretes de terra. Tot allò em portava pensaments del Nadal que s'acosta. Aquell indiot més gros tenia els dies comptats. Les potes i el coll i el pedrer i una part del greix de la pitrera donarien substància al brou. La sopa fóra de macarrons, penso jo, i amb unes llunes de greix! I amb una olor de cosa bona! Totes aquelles peces que he esmentat sortirien a la carn d'olla, ben acompanyades de la cua del moltó,

de la pilota a la catalana i de la botifarra del greixet. Després vindria l'indiot tot sencer i ben farcit de pinyons, prunes i salsitxes: caldria remullar-lo amb vi bo i potser amb xampany. Després neules i torrons i mandarines i pomes i aquells raïms penjats a les golfes, tots arrugadets, més dolços que la mel.

En aquestes sento un soroll de portes. Són els garrinets, que els han aviat de la cort i tots troten com un sol home (valgui la comparació) cap a la bassa del costat de l'era. Ai, carat de bestioles! I que contents estan perquè no troben l'aigua glaçada! I com s'hi tiren dintre i com juguen i com grinyolen! Com si fóssim a l'estiu! Aquella aigua clara en un moment es torna llotosa i negra; per això ells es troben contents i ho manifesten a la seva manera. Com si el temps s'ho portés! Com que sí que s'ho porta el temps, i jo mateix que estic contemplant tot l'enrenou que mouen aquells garrinets també em trobo amb el cor trasbalsat de goig i suara mateix estava fent càbales del dinar de Nadal, que és el més gojós de tots els dinars de l'any.

I fou precisament llavors que el meu pensament en plena activitat es va posar a filar el següent

MONÒLEG

"Ara veieu aquestes bèsties en què troben gust: en remenar el llot de la bassa. Són ben dignes del nom que porten. L'animeta que tenen no es pot enfilir més amunt. En canvi l'home, jo, posem per cas, jo..., jo..., què estava pensant jo ara mateix?... Sí; en el dinar de Nadal; i el pensament em feia venir salivera i m'hi dalia. Tot ben mirat, la meua ànima espiritual no volava pas gaire alta, com si diguéssim. I jo, que anava a fer una comparació que vingués a ésser avantatjosa per mi, ara em trobo posat a un nivell ben baix, tan baix com el d'aquestes bestioletes que volia menysprear. En el meu cervell la idea de Nadal anava associada a la idea d'un bon dinar. ¡Valga'm Déu! I, si hem de creure que el pensament i la paraula broten del cor, jo estimo el Nadal de la manera que estimo un bon dinar. ¿Serà que ja he perdut la memòria del que vol dir Nadal? A veure si raciocino una mica. Aquesta paraula, Nadal, vol dir natalici o naixement. Cada dia neixen persones en el món i cada dia un o altre celebra el seu natalici; aquí, però, es tracta d'un natalici celebrat en tot el món. És el de Nostre Senyor Jesucrist a Betlem, de Maria Verge, en una bauma que servia d'estable. Vet aquí tot un rengle de coses admirables: que el Verb de Déu es vagi fer home; que vagi trobar manera de néixer d'una mare verge, que vagi tenir

Abans de fer les vostres **INVERSIONS EN VALORS** consulteu les seves garanties, característiques i perspectives

L. GOMIS

Corredor de Canvi i Borsa

Fontanella, 15 - Barcelona

SERVEI GRATUIT D'INFORMACIO SOBRE TOTA CLASSE DE VALORS

per primer palau un estable i per primer bressol una menjadora.

"Per altra banda, si jo celebri aquest naixement, serà perquè tinc amb ell alguna relació? O, i tal! Va ésser el primer fet visible dels que constituïren la redempció de l'home promesa a Adam i Eva després del pecat i de la subsegüent maledicció. Tant i tant el va desitjar Adam que si l'hagués vist néixer s'hauria tornat boig d'alegria, perquè aquesta hauria estat tan sols comparable amb la pena de veure's expulsat del paradís. I així per l'estil tots els patriarques i sacerdots i profetes i sants del poble antic d'Israel que esperaven amb delit aquesta data i se n'anaven a l'altre món sense haver-la pogut veure. Simeó i Anna, servidors del temple de Jerusalem, ells sí que el pogueren veure i abraçar i tot seguit ja no desitjaven altra cosa que morir. I que del dinar de celebració no en digueren ni una paraula. Sí; el naixement de Jesucrist va ésser el primer fet visible de la meua redempció, com la mort d'Ell en creu en fou el fet culminant. Jesucrist fet germà meu pel seu naixement va conquistar el cel per Ell i per mi, seguidor seu, amb la seva mort.

Cal, doncs, celebrar el naixement de Jesucrist. Cal expressar-li l'amor que li dec pel seu amor, l'agraïment pel favor, l'admiració per la manera. Cal expressar-li la meua adoració anant-lo a buscar en l'hòstia consagrada on realment és present per portar-lo dintre meu ben prop del cor i besant els peus de la seva imatge. Cal que l'alegria em sobreixi del cor a la llengua esbravant-se amb cançons i rialles. Cal que d'aquesta alegria tot jo en participi i no hi ha perquè d'aquesta participació n'hàgim d'excloure el paladar i el ventrell. I cal que en participin també els meus pròxims i jo puc fer-hi alguna cosa amb les meves almoïnes i amb les meves converses i les meves oracions.

"Tanmateix hi ha molta gent materialitzada que no veuen el Nadal sinó com una festa de taula. Jo mateix suara pensava més en la taula que en nostre germà Jesucrist. Dins la meua imaginació semblava més consistent la imatge de l'indiot rostit que la de Jesús posat a les palles de Betlem. ¡Déu meu, perdoneu-m'ho! Tant que sembla propi de l'esperit el vetllar i del cos el dormir i molt sovint em trobo que l'esperit dorm i el cos vetlla, que l'esperit oblida les seves prerogatives i el cos segueix el rastre de les seves satisfaccions. I un hom faria com els gossos que el dia de Nadal es menjaren els ossos i no sabran que els tenen per causa de Jesús nat. O, encara pitjor, com aquests garrinets que tinc al davant, que no saben altra manera de manifestar l'alegria llur que remenant el llot de la bassa."

* * *

El sol ja toca de ple el cim de les muntanyes de ponent i les campanes de la parròquia toquen a missa baixa. És diumenge. A l'església acabaré de perfilar tots aquests pensaments si Déu m'hi ajuda.

L'aniversari de la Constitució

PER J. BLANCH I BOÉS

El propassat dia 11 es complí l'aniversari de la publicació de la Constitució de la República Espanyola. Trist aniversari, certament! I no solament per a nosaltres, els catòlics, els sentiments i creences dels quals fereixen vivament diversos articles constitucionals. La data d'aquest aniversari ha d'ésser trista, tristíssima i lamentable per a tots els bons ciutadans que anhelan per al país un ordre jurídic humà i estable, unes institucions fermes, unes garanties per als súbdits, un fre per a l'autoritat, un obstacle invencible contra els abusos del poder i les reiterades conculcacions dels drets més sagrats de l'home, un respecte a la llei que posés fi a l'anarquia espantosa dels camps i a les revoltes continuades de les ciutats, etc. El bon ciutadà que sostingui aquesta aspiració elemental i nobilíssima àdhuc en bé de la República mateixa, ha de contemplar amb profunda desolació i pena intensíssima com després d'un any de la publicació del Codi fonamental de la nació, aquest no ha tingut un moment de vigència, ni ha estat observat, sinó en la seva part persecutòria i antireligiosa, que és precisament la que ha suscitat en el país unes veus de justificadíssima protesta, i com hem de passar per l'afront col·lectiu de què els òrgans principals de l'opinió europea — el *Times*, el *Journal des Débats*, el *Matin*, etc., — puguin afirmar en veritat que estem sotsmesos a un règim francament dictatorial.

Bo serà, doncs, que amb motiu d'aquest primer aniversari constitucional, reaccionem vivament contra una política talment funesta.

En aquests moments nosaltres, com a catòlics, hem de reiterar la nostra professió de fe revisionista, hem de demanar una vegada més amb perseverança inlassable que desapareguin del text de la Constitució aquells preceptes opressors de les nostres consciències. I hem d'afirmar, encara, que el revisionisme és l'única solució legal i constitucional del caos polític en què es troba Espanya. Perquè no es admissible, que davant d'un Codi polític inservible com el que ens donaren unes Corts revolucionàries, el Govern opti per tenir-lo pràcticament com a inexistent i per infringir-lo a cada instant, substituint-lo pel seu llibèrrim arbitri.

Que no hi ha cap mena d'exageració en les nostres paraules, pot comprovar-se fàcilment només repassant amb absoluta objectivitat i serenor d'esperit els 125 articles de la Constitució Espanyola i comprovar amb fets incontrovertibles, com la majoria d'ells no han estat fins ara sinó lletra morta.

L'art 1.er segons el qual Espanya és una "República de Trabajadores" no pot ésser pres seriósament. L'afirmació que tots els poders emanen del poble ha estat contradita per la prolongació indeguda del mandat de les Constituents, per la resistència a

CAMISERIA - CORBATERIA - MITGERIA - GÈNERES DE PUNT

MAS i ROCA
CAMISERS

CASES ESPECIALITZADES PER A LA MIDA

24, Portaferriassa, 26 - Teléf. 17642 - BARCELONA - 16, Fontanella, 16 - Teléf. 12211

convocar eleccions per a les Diputacions provincials i les actes vacants, pel nomenament governatiu dels regidors substituïts dels de l'art. 29, cosa aquesta contrària, a més, a l'art. 9.e sobre l'autonomia municipal.

L'art. 2.^{on} que estableix la igualtat de tots els espanyols davant la llei, ha devingut una cosa irrisòria. L'art. 7.e, segons el qual les normes del dret internacional, són considerades com a dret positiu d'Espanya, ha estat infringit si més no per les mesures contra la llibertat religiosa i d'ensenyament, solemnement garantitzades per la Declaració dels Drets Internacionals de l'Home i mants documents diplomàtics.

L'art. 25, segons el qual no són fonament de privilegi jurídic — i a *seusu contrario*, de desavantatge jurídic — el sexe, la classe social, ni les idees polítiques i religioses, està en manifesta contradicció amb la privació arbitrària del vot femení, amb les vexacions contra la noblesa, i amb la llei dictada amb motiu dels fets d'agost, contra persones d'ideologia política determinada.

L'art. 26, el tràgicament cèlebre art. 26, ha quedat igualment malparat: el rebassa, amb abús notori, la projectada Llei de Congregacions religioses, l'infringeix el Decret de dissolució del jesuïtes, segons dictamen dels més eminents juriconsults de la nació, i ha estat inobservat pel Govern, al suprimir violentament el pressupost de Culte i Clerecia sense que s'hagi aprovat, ni projectat tan sols, la Llei especial a la qual dit article 26 fa referència. L'art. 27 establint la llibertat de consciència i el respecte a la religió apar una veritable burla.

Els articles 28, 29, 31, 32, 34, 38 i 39 sobre garanties penals i judicials del ciutadà, efecte no retroactiu de les lleis punitives, reglamentació rigorosa de les detencions i empresonaments, responsabilitat de les autoritats que portin a terme detencions arbitràries, llibertat de residència, inviolabilitat de domicili, inviolabilitat de la correspondència, llibertat de difusió del pensament, prohibició de suspendre i recollir periòdics, dret de reunió i manifestació, llibertat d'associació, etc., han estat repetidament desconeguts i negats amb diversos pretextos, el més freqüent dels quals ha estat la invocació de la Llei de Defensa de la República.

L'art. 33 sobre la llibertat del treball és conculcat continuament per les vagues i agitacions revolucionàries. L'art. 36 concedint el sufragi femení ha estat desacatat en les darreres eleccions catalanes. Els articles 40 i 41 sobre nomenament de funcionaris, inamovibilitat, garanties, etc., són de fet inexistents. La suspensió de garanties de què parla l'art. 42 és constant i ininterrompuda. El darrer paràgraf d'aquest precepte, prohibint els exilis i deportacions, ha estat desconegut amb la tramesa de ciutadans a Villa-Cisneros i altres indrets.

L'art. 43, segons el qual l'Estat protegeix la família i "els pares tenen el deure d'educar i instruir els fills", és totalment oposat a la legislació dissolvent sobre divorci i a la legislació laïcista i monopolitzadora sobre l'Escola. El darrer paràgraf de l'art. 44, prohibint terminantment la confiscació, ha estat *acomplert*, amb la confiscació dels béns dels jesuïtes, dels grans d'Espanya i amb la projectada espoliació total de què s'intenta fer víctima l'Església.

El compromís de proporcionar als treballadors i camperols, treball constant i tota mena de garanties (articles 46 i 47), ha estat reduït a una cosa purament il·lusòria degut a la crisi econòmica que ha anat accentuant-se. De l'art. 48 sobre l'ensenyança, més val que no en parlem...

Els arts. 51 a 64 relatius a les "Cortes o Congreso de los Diputados" no podem assegurar fins a quin punt són aplicables a l'actual Assemblea Constituent. Des d'ara, però, podem afirmar que la famosa Llei d'Incompatibilitats — s'hi refereix l'art. 54, — no l'hem vista discutida encara.

Quant als articles 67 a 85 referents a la Presidència de la República hem de fer remarcar, que essent la prerrogativa suprema d'aquesta altíssima investidura dissoldre les Corts i convocar noves eleccions (art. 81), i no essent possible l'exercici d'aquest dret per no estar aprovada la Llei electoral, tota la institució presidencial resta una mica desnaturalitzada. Recordi's el revolt produït quan un polític republicà féu apel·lació al President de la República per tal que dissolgués les Corts. A més responent el President dels seus actes davant el tribunal de Garanties Constitucionals (art. 85) i no existint aquest Tribunal, la responsabilitat presidencial no seria en cap cas exigible. El mateix podem dir de la responsabilitat del President del Consell i dels Ministres (article 86 a 93).

Els articles 94 a 106, regulen l'Administració de Justícia. El darrer paràgraf del 94, diu solemnement "Los Jueces son independientes en su función. Sólo están sometidos a la ley." ¿No hem sentit a dir fa poc, en plenes Corts i davant l'astorament de tothom, pel Cap del Govern "que no creia en el Poder judicial ni en la seva independència i que la negava?" ¿No és això negar l'essència mateixa de l'Administració de Justícia? Els arts. 100 i 105 fan encara referències importantíssimes al Tribunal de Garanties Constitucionals i als Tribunals d'Empar; no existint aquests organismes, els preceptes esmentats són totalment inaplicables.

Finalment els arts. 121 a 124 parlen de la formació i atribucions del tantes vegades alludit Tribunal de Garanties, el qual pot arribar fins a anul·lar les lleis contràries a la Constitució, i que és, per tant, una peça importantíssima, fonamental i bàsica, de la nostra mecànica constitucional.

L'article darrer, el 125, regula la reforma de la

ORFEBRERIA SALES BALMES, S. A.

FABRICA d'articles de PLATA DE LLEI
i metall blanc. Objectes d'art per a presents.

PREUS DE FÀBRICA

4. PORTAFERRISSA, 4

Constitució. Quan una campanya revisionista d'alta volada anava a ésser empresa ¿no fou el Govern el qui va prohibir-la?

Restà, doncs, ben clar que la majoria dels preceptes de la Constitució, al cap d'un any de publicació, no han entrat en vigor encara.

No voldríem que ningú volgués veure en el tristíssim balanç precedent, fet amb tota equanimitat, cap afany de crítica acerba ni de derrotisme. No ens mou tampoc cap sentit oposicionista a ultrança. Res més lluny del nostre propòsit. Acatem, sincerament i lleialment, les institucions republicanes i les autoritats legítimament constituïdes, complint amb això el nostre deure de catòlics. Però ens dol

que després de la lliçó duríssima del primer any de vida constitucional, els nostres governants s'obstinin a perseverar en la seva desencertada política. Cal, decididament i ineludiblement, pacificar els esperits, cal fer cessar totes les mesures de persecució, cal barrar el pas a la demagògia desenfrenada que ho pertorba tot. Cal restablir la confiança en els ciutadans, crear garanties jurídiques per a tots els drets legítims, i cal governar amb esperit d'imparcialitat i de justícia. Cal també revisar el text constitucional per tal d'eliminar els preceptes antireligiosos i socialitzants. Aquesta és la manera que la Constitució pugui entrar en total vigor i les noves institucions restin definitivament consolidades.

Oficina romànica

(Secció de llengua literària)

CONSULTES

Cons. 79. — ¿No representaria un perfeccionament pel llenguatge literari català establir una diferenciació de significats entre *per* i *per a*, a la manera de *por* i *para* castellà i de *par* i *pour* francès? — R. M. i P.

(Segueix la resposta)

A. — Causa i finalitat.

3. Quan el motiu s'expressa per l'infinitiu, hi pot haver confusions, segons com se construeixi la frase. Vetaquí un exemple:

A homes increents, *per* parlar de Déu, se ajusta ab ells, quant mes a nosaltres que som creents? (*Quaresma de St. Vicens Ferrer*, p. 313.)

Es fa al·lusió als deixebles de Jesucrist que sortien cap a Emaús el dia de la resurrecció. Jesucrist se'ls ajunta, diu, *per parlar de Déu*. Vol dir: *perque ells parlaven de Déu, o per parlar-los Ell?* L'antitesi del context fa veure tot seguit que és el primer sentit el que vol l'autor. Però gramaticalment es podria aclarir la diferència d'aquesta manera:

1. *per* parlar ells de Déu.
2. *per* parlar amb ells de Déu.
a parlar de Déu.
per a parlar de Déu.

4. Per comptes de la preposició *per* s'usen algunes locucions més complexes. Una de les més populars és *per mor de*, *per mor que*, que pot tenir sentit causal i final:

1. A casa la núvia tot anava en doina *per mor dels* preparatius.
- No poden adelantar-ho *per mor que* hi falten rajoles.
2. No hi va voler pujar *per mor de* tornar aviat.

Altres locucions amb sentit final:

No hi va voler pujar *per por de* no prendre mal.
Per desig que sen partissen de aquí dreçà un poch lo seu cap (Villena, *Vita Christi*, III, p. 186).
Tots los que per la mar van *a intenció de* be (Doc. 1505. *Boll. Soc. Arqueol. Lul*, X, 303).
ne ho diu *a aquesta fi* (*Somni* 702).

En algunes d'aquestes fórmules es diu expressament que el fi és la raó de determinar-se.

5. Matisos afins a la idea de finalitat motiva són:

a) Donar la raó del que es va a dir o contar:
Per solució d'aquest dupte, deus saber (*Eiximenis, Terc del Crist*, I, p. 139).

E, donchs, *a mostrar* la sua conversació aparech pelegrí (*Ib.* p. 236).

Dochs *a significança* que en l'obra que Deus ha dintre si mateix no ha moviment, volch Deus crear en los elements natura de moviment (Llull, *Fèlix*, I, p. 127).

En valencià modern:

Rònegament, *per* no dir mentira, una vegada vach sopar en un amicacho (*Cuento del Diumenche*, 1914, p. 861).
Home, vullguí yo dir-li, *per a* interrompre'l (*Ib.* p. 806).

b) L'objectiu *per* què un hom ve o va, torna, etc.:

e *per* esser monarcha no volria tornar en lo mon (*Somni* 173).

Ha pujat *per veure* què feien els escrivans de l'arxiu (a Girona).

He vingut *per recórrer* uns assumptes, i no *per compliments*.

en una església on era ajustada gran multitud de gent *a honrament* de la festa (Llull, *Blanquerna*, p. 69).

Deu li trametia del cel animes de persones que havie conegudes, *a* parlar ab ell (*Quaresma de St. Vicens Ferrer*, p. 18).

Sembla que hagi fet parada *a vendre*.

S'alçava tot mogut i neguitós *a dir* la missa.

Encara no em veuen sortir *a tancar* la porta.

Aquí enquadren les dites *anar a llenya*, *anar a aigo* (Capdepera), que en castellà fan *ir a por agua*.

c) El terme a què tendeix l'acció que es fa:

Si lo proffeta vos hagues dit, que us tallasseu lo peu *per* haver sanitat, ja ho fereu (*Quaresma de St. Vicens Ferrer*, p. 25.)

Si patiu d'**ASMA**

proveu els

PAPERS i CIGARRETS

del **Dr. ANDREU**

Calmen els accessos a l'instant.

llegi e cerqua tot lo psaltiri, *per cerquar* si trobaria la hora. (*Ib*, p. 308).

Sia fet sagrament per totes les dones *a dir* veritat (*Blanquerna*, p. 91).

lo dimoni que s'esforça ay tant com pot *a fer* errar los homens (*Ib*, p. 9).

Veiam, *a veure* què farà.

Espera, *a veure* què dirà.

han fet tot lur poder *de donar* entenent als homens del món (*Somni* 211).

jurcaven *d'escapolir-se* del casal universitari els elements esquirols.

En tots aquests matisos afins, que no comporten confusió amb la idea de causalitat, perquè el verb regent declara que es tracta de finalitat, veiem usa-

des les preposicions *per*, *a* i *de* i molt poques vegades *per a*, fins pels autors que fan servir aquesta preposició composta.

Resumint: pel que fa a les nocions de causalitat i finalitat, referides al motiu d'obrar la persona, una distinció sistemàtica entre *per* i *per a* seria una complicació contra la mentalitat natural. El català usa les preposicions *per*, *a* i *de* i molt poques vegades *per a*. Amb aquests recursos, és possible sempre desfer una frase equívoca, si el context no és suficient. No hi ha, doncs, raó d'innovar res en aquest capítol.

El Secretari de Redacció de l'O. R.

(*Seguirà*)

Actes de propaganda

Arreu de Catalunya les entitats catòliques despleguen una gran activitat. Afortunadament el nostre poble reacciona i es disposa a defensar el seu patrimoni espiritual. Si els nostres adversaris actuen intensament és natural i lògic que els catòlics facin un esforç per a defensar les úniques doctrines que poden aconseguir la pacificació dels esperits.

Dimarts darrer el nostre company Civera i Sormani, va poder constatar l'entusiasme dels catòlics de Calella. A la conferència que va donar en aquella localitat sobre un tema social, hi va assistir una gran gentada. Diumenge vinent donarà el mateix orador una conferència als fejecistes de Girona i pròximament una conferència a la delegació d'Igualada de "Cívica Femenina". Cal que les entitats catòliques actuïn intensament en aquests moments de persecució religiosa.

Dintre la darrera setmana d'aquest mes, clourem l'any, amb la publicació d'un

PERTENEC A LA BIBLIOTECA
ATENEU CATALUNYA

NÚMERO EXTRAORDINARI

DEDICAT A LA DIADA DE NADAL

Contindrà gran nombre de gravats i articles interessants. Com de costum, els subscriptors rebran el número extraordinari, sense augment de preu. Per tal de poder-lo preparar degudament, la setmana pròxima no es publicarà el número corrent i, per tant, no apareixerà **CATALUNYA SOCIAL**.

Butlletí d'ACCIÓ POPULAR

CALELLA

Dimarts un grup de catòlics entusiastes de Calella es va reunir a l'estatge de la Congregació de la Mare de Déu de les Escoles Pies, sota la presidència del nostre company senyor Civera i Sormani, per tal de nomenar la junta de la delegació d'ACCIÓ POPULAR, que ha quedat constituïda en aquella localitat. La Junta fou elegida per unanimitat. La nova delegació compta ja amb seixanta socis.

El senyor Civera, un cop elegida la Junta, exposà als reunits la tasca que realitza ACCIÓ POPULAR i va donar orientacions de caràcter social aplicades al moment actual. Durant l'acte va regnar un gran entusiasme. A les 6 de la tarda al saló d'actes de la dita congregació, es va celebrar una solemne vetllada, en la qual van prendre part un chor de senyoretes, el Rnd. Dr. Ramon Balcells, Consiliari general d'Acció Catòlica Femenina, del Bisbat de Barcelona, que va exposar l'actuació de "Cívica Femenina" i el senyor Civera i Sormani, que va desenrotllar el tema: "Influència dels catòlics en els temps actuals".

El Sr. Regent de la Parròquia, Dr. Joan Pujol, va cloure l'acte amb un parlament eloqüent i vibrant que fou molt aplaudit. A més a més del senyor Regent i dels conferenciants, presidiren l'acte els Reverends Superiors dels PP. Escolapis i Agustins.

Tots els oradors foren molt aplaudits, com també ho fou el chor de senyoretes que va cantar amb gran afinació diverses composicions catalanes.

TOT FABRICACIÓ NACIONAL

TRIUNFODEX

fitxer visible, únic de prestatges desmuntables.

T IUNFO

Aparell multicopista, únic de tiratge automàtic
15 ANYS DE GARANTIA

CASA TORRES

Llibreteria, 10 i 12 - Tel. 15387 - Barcelona

Ultra
SIMPLEX
ASPIRADOR
PARA EL
POLVO
EL MAS ECONOMICO

CASA ROSICH
RDA. S. PEDRO, 7
PUERTA DEL ANGEL, 25
TAPINERIA, 33
TELEFONOS:
19923 y
19813

Demostraciones gratis a domicilio

Per encàrrecs de

Impremta i

Encuadernacions

dirigiu-vos a l'administració del
FOMENT DE PIETAT
editorial BALMES, S. A.
amb seguretat de trobar-hi
economia i bon treball.

Ja tens l'"EUCOLOGI DE NADAL"?

**És el llibre de pietat
que has de tenir a mans
en aquestes festes**

És una bella edició a dues tintes en la qual trobaràs textos litúrgics, en llatí i català de la Santa Missa i Ofici diví per al temps d'Advent i t.ta la Temporada nadalenca.

Heus aquí la seva estructura:

Ordre de la Missa.—*L'Advent* que conté les seves quatre dominiques.
Nadal: Vigília de Nadal.—*La Festa de Nadal.*—*Ofici de Matines.*—*Vuitada de Nadal* amb totes les seves festivitats.—*L'Epifania*, que comença per la seva Vigília, segueix la Missa de la diada amb Tèrcia i Vespres.—*La Candelera* amb la benedicció de les candel·les, la processó, Missa i Vespres.

Cada solemnitat litúrgica va precedida d'un bellíssim glossari de la diada, amb il·lustracions de René de Cramer.

Enquadernat en tela: 4 pessetes.

FOMENT DE PIETAT

LA FESTA DE NADAL

Text llatí i català de
les Matines i Misses del
Naixement de Nostre
Senyor Jesucrist.

FOMENT DE PIETAT

Cançoner Popular de Nadal

Segona edició

Seixanta cançons aplegades,
ordenades i revisades per

JOAN LLONGUERAS

Llibre de 200 pàgines il·lus-
trat amb escaients boixos.

Preu: 4 pessetes

EDITORIAL BALMES

Matisos d'Història i de Llegendes

per

Ferran Valls i Taberner

Preu: 3,50 ptes.

FOMENT DE PIETAT

La Llum de l'Establia

Pastorets en quatre actes en vers.
Lletra del *Dr. Marià Tubau*, Prev.
Música de *Mn. Josep Vinyeta*, Prev.

Lletra: 1 pta. — Quadern de la música: 4 ptes.

Temps Nadalenc

DEVOCIONARIS
CANÇONS LITÚRGIQUES
I POPULARS

Foment de Pietat

PUBLICITAS

De venda en totes les bones
Farmàcies, a Ptes. 5'00 el flasc

Xarop PUIG

Quan la pluja flagella les finestres i la caiguda de les fulles ens confirma que l'hivern es troba ja entremig nostre, no debem permetre-li qu'ens enterri dins una poltrona com vells xacrosos. Existeix el XAROP PUIG, excel·lent preventiu per a BRONQUITIS, REFREDATS, TOS i totes les afeccions de les vies respiratòries, que son les més castigades durant l'estació d'hivern.

NO VACILI I COMPRI XAROP PUIG

Convè també tenir en compte que la

POMADA PUIG

completa l'acció del XAROP, perquè la seva fórmula conté els productes volàtils de més eficàcia per tractament extern.

Es ven per tot arreu

Acadèmia

Fundada en 1879

Avinguda Portal de l'Angel, 38

Telèfons 18953-75303 - - Apartat 782

Comerç : Idiomes : Taqui-Mecanografia

Peritatge, Professorat mercantil i Batxillerat

L'Acadèmia Cots col·loca oportunament els seus alumnes dignes i capacitats.

COTS

ATENES A. G. — Provença, 157; Barcelona

FRANQUEO
CONCERTADO

CATALUNYA SOCIAL
Durán i Bas, 11
BARCELONA